

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Кафедра правового забезпечення підприємницької діяльності та
фінансової безпеки
Факультет № 6**

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Сучасні проблеми корпоративного права»
вибіркових компонент
освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти

**072 Фінанси, банківська справа та страхування
(фінансова безпека та фінансові розслідування)**

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 р. № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023 р. № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки факультету №6 протокол від 25.08.2023 р. № 7

Розробники:

1. Професор кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки, канд. юрид. наук, доцент Жорнокуй Валентина Григорівна.

Рецензенти:

1. Завідувач кафедри цивільного права та процесу Харківського національного університету внутрішніх справ, докт. юрид. наук, професор Жорнокуй Юрій Михайлович;
2. Доцент кафедри правового регулювання економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, канд. юрид. наук, доцент Ваганова Ірина Михайлівна.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4 Загальна кількість годин – 120 Кількість тем – 8	07 «Право» 072 Фінанси, банківська справа та страхування (фінансова безпека та фінансові розслідування) _____другий_____ (магістерський) рівень вищої освіти (назва СВО)	Навчальний курс _____ <u>1</u> _____ (номер) Семестр _____ <u>2</u> _____ (номер) Вид контролю: <u>залік</u> (екзамен, залік)
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
<div style="text-align: center;">денна форма навчання</div> Лекції – <u>24</u> ; (години) Практичні заняття – <u>26</u> ; (години) Самостійна робота – <u>70</u> ; (години)		<div style="text-align: center;">заочна форма навчання</div> Лекції – <u>6</u> ; (години) Практичні заняття – <u>6</u> ; (години) Самостійна робота – <u>108</u> ; (години)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Метою вивчення навчальної дисципліни «Сучасні проблеми корпоративного права» полягає в систематизації основних положень щодо правового становища підприємницького (господарського) товариства, правового статусу учасників товариства в рамках цивільного та господарського законодавства; надання основ теоретичних знань правового характеру про систему відносин між зацікавленими особами в сфері корпоративного управління з метою підвищення ефективності функціонування товариств як суб'єктів господарювання; орієнтування студентів на їх поглиблене вивчення; сприяння формуванню у студентів глибоких теоретичних знань, практичних вмінь та навичок щодо аналізу норм чинного законодавства і застосування цих норм на практиці.

Завдання: Основними завданнями вивчення дисципліни «Сучасні проблеми корпоративного права» є з'ясування ряду головних засад, на яких базуються порядок створення, здійснення та припинення підприємницьких (господарських) товариств:

- засвоїти основний понятійний апарат цивільного та господарського права;
- розуміти механізм реалізації основних категорій цивільного та господарського права;
- навчитися аналізувати судову практику застосування норм цивільного та господарського права.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Сучасні проблеми корпоративного права» має тісний зв'язок із цивільним правом, господарським правом, інвестиційним правом, господарським процесом, корпоративним правом.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- основні теоретичні положення цивільного та господарського права, які визначаються програмою навчальної дисципліни;
- відповідний нормативний матеріал;
- загальну та спеціальну юридичну термінологію.

вміти:

- вести дискусію навколо попередньо визначених тем;
- формулювати і відстоювати власну позицію;
- вірно тлумачити та застосовувати норми цивільного та господарського законодавства;
- вирішувати практичні завдання на підставі чинного законодавства;
- слідкувати за змінами у законодавстві.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:	
Інтегральна	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів,

компетентність	банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
	ЗК-2	Здатність застосувати знання на практиці.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-1	Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро-та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
	СК-2	Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. «Доктринальні підходи до тлумачення загальних положень корпоративного права»

Поняття та правова природа корпоративного права. Становлення і перспективи розвитку корпоративного права. Проблеми тлумачення корпоративного права в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Проблематика визначення правової природи корпоративного права.

Предмет та метод корпоративного права: проблеми визначення. Господарсько-правова концепція вчення про предмет корпоративного права. Цивільно-правова доктрина про предмет корпоративного права.

Проблемні аспекти тлумачення функцій та принципів корпоративного права. Система функцій корпоративного права: шляхи їх визначення. Система принципів корпоративного права та їх правова природа. Механізм застосування принципів корпоративного управління.

Проблемні аспекти визначення системи корпоративного права. Визначення системи корпоративного права як галузі законодавства. Визначення системи корпоративного права як навчальної дисципліни. Співвідношення між системою корпоративного права як галузі законодавства та системою корпоративного права як навчальної дисципліни.

Проблема визначення «корпорації». Визначення корпорації за Господарським кодексом України та проблеми його застосування в корпоративних відносинах. Корпорація як правова категорія за англо-саксонською правовою системою. Корпорація як правова категорія за романо-германською правовою системою. Організаційно-правові форми корпорацій.

ТЕМА № 2. «Проблемні аспекти вчення про корпоративні правовідносини»

Теоретичні підходи до вчення про корпоративні правовідносини та їх природу. Поняття, правова природа та види. Елементи корпоративних правовідносин. Підстави та момент виникнення корпоративних правовідносин. Специфіка корпоративних правовідносин у структурі приватноправового регулювання.

Вчення про суб'єктів корпоративних правовідносин. Поняття засновника та учасника підприємницького (господарського) товариства. Співвідношення понять «засновник» і «учасник» підприємницького (господарського) товариства. Обмеження щодо заснування та участі у підприємницьких (господарських) товариствах та їх межі.

Проблемні аспекти вчення про об'єкти корпоративних правовідносин. Акція як об'єкт корпоративних правовідносин. Частка в статутному капіталі господарського товариства як об'єкт корпоративних правовідносин. Суб'єктивне корпоративне право як об'єкт корпоративних правовідносин.

ТЕМА № 3. «Корпоративні права і обов'язки та їх правова природа»

Сучасний стан вчень про суб'єктивні корпоративні права. Сучасний стан

вчень про суб'єктивні корпоративні права.

Класифікація корпоративних прав: їх видова гама та особливості. Співвідношення майнових корпоративних прав і немайнових корпоративних прав. Проблематика визначення правової природи організаційних корпоративних прав. Проблеми здійснення права на участь у розподілі прибутку товариства (виплата дивідендів). Переважні корпоративні права: правова природа та особливості застосування в окремих організаційно-правових формах корпоративних організацій. Державні корпоративні права: визначення, сутність.

Межі та обмеження корпоративних прав. Проблематика встановлення меж та обмежень у здійсненні корпоративних прав.

Зловживання корпоративними правами. Матеріально-правовий та процесуально-правовий аспекти зловживання корпоративними правами.

Корпоративні обов'язки. Проблемні аспекти застосування Закону України «Про акціонерні товариства» щодо визначення обов'язків акціонерів.

ТЕМА № 4. «Особливості корпоративного управління»

Корпоративне управління: правова регламентація, механізм здійснення та особливості тлумачення. Особливості правового регулювання системи корпоративного управління в Україні.

Моделі корпоративного управління та стан їх закріплення в законодавстві України. Загальна характеристика моделей корпоративного управління. Англо-американська модель. Західноєвропейська (німецька) модель. Японська модель. Системи інсайдерів і аутсайдерів. Перехідна модель корпоративного управління.

Проблемні аспекти корпоративного управління в господарських товариствах. Порядок скликання та проведення загальних зборів у акціонерному товаристві: проблемні аспекти. Порядок скликання та проведення загальних зборів в товаристві з обмеженою відповідальністю: проблемні аспекти. Проблеми визначення правової природи відносин між корпорацією та її органами управління (цивільний та трудо-правовий аспекти). Порядок та межі делегування компетенції одних органів управління господарським товариством іншим.

Проблемні аспекти корпоративного управління у виробничих кооперативах.

ТЕМА № 5. «Корпоративні правочини»

Загальні підходи до тлумачення корпоративних правочинів: проблемні аспекти. Види корпоративних правочинів. Особливості корпоративних правочинів.

Правова природа акціонерного договору. Предмет, зміст та порядок укладення акціонерного договору. Проблематика визначення сторін договору. Порядок укладення акціонерного договору.

Особливості та проблематика укладення значних правочинів. Поняття та ознаки значних правочинів. Механізм укладення значного правочину.

Особливості та проблематика укладення правочинів, у вчиненні яких є

заінтересованість. Поняття та ознаки правочинів, у вчиненні яких є заінтересованість. Механізм укладення правочинів, у вчиненні яких є заінтересованість.

ТЕМА № 6. «Корпоративний конфлікт та його місце в системі корпоративного права»

Поняття, ознаки та правова природа корпоративного конфлікту. Корпоративний конфлікт як правове відношення. Проблеми визначення суб'єктного складу корпоративного конфлікту. Проблеми визначення об'єкту корпоративного конфлікту.

Підстави виникнення корпоративного конфлікту та їх правова характеристика. Порушення охоронюваного законом інтересу учасника корпоративних відносин як підстава виникнення корпоративного конфлікту. Порушення суб'єктивного корпоративного права учасника корпоративних відносин як підстава виникнення корпоративного конфлікту.

Види корпоративних конфліктів та їх правова характеристика. Правова характеристика корпоративних конфліктів, що виникають виходячи з порушеного суб'єктивного корпоративного права або з порушеного охоронюваного законом інтересу. Правова характеристика корпоративних конфліктів залежно від недостатності розподілу благ. Види корпоративних конфліктів за змістом приписів, що утворюють конфліктну ситуацію.

Способи попередження корпоративних конфліктів. Корпоративне управління в акціонерних правовідносинах та шляхи його вдосконалення як спосіб попередження корпоративних конфліктів. Застосування ринкових механізмів впливу на учасників корпоративного конфлікту як спосіб попередження корпоративних конфліктів. Законодавчі механізми попередження корпоративних конфліктів. Укладення акціонерного договору як спосіб попередження корпоративного конфлікту.

ТЕМА № 7. «Захист корпоративних прав»

Проблемні аспекти захисту корпоративних прав: визначення форм і способів.

Особливості юрисдикційної форми захисту корпоративних прав. Проблемні аспекти судового розгляду корпоративних спорів.

Особливості неюрисдикційної форми захисту корпоративних прав. Особливості неюрисдикційної форми захисту корпоративних прав. Позасудовий розгляд корпоративних спорів. Проблематика застосування процедури досудового врегулювання корпоративних спорів. Самозахист корпоративних права та особливості його застосування. Процедура медіації в процесі врегулювання корпоративних спорів.

ТЕМА № 8. «Окремі проблемні аспекти корпоративного права»

Проблеми виходу та виключення учасника зі складу корпоративної організації.

Проблеми кваліфікації відносин з корпоративного інвестування.

Проблематика спадкування корпоративних прав.

Відповідальність суб'єктів корпоративних правовідносин. Особливості відповідальності корпоративної організації у корпоративних відносинах. Відповідальність органів корпоративної організації перед учасниками корпоративних відносин. Проблематика застосування концепції «проникнення за корпоративну завісу» в корпоративних відносинах.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні	Самостійна робота	
ТЕМА № 1 Доктринальні підходи до тлумачення загальних положень корпоративного права	17	4		4		9	
ТЕМА № 2 Проблемні аспекти вчення про корпоративні правовідносини	17	4		4		9	
ТЕМА № 3. Корпоративні права і обов’язки та їх правова природа	12	2		2		8	
ТЕМА № 4. Особливості корпоративного управління.	12	2		2		8	
ТЕМА № 5. Корпоративні правочини	17	4		4		9	
ТЕМА № 6. Корпоративний конфлікт та його місце в системі корпоративного права	17	4		4		9	
ТЕМА № 7. Захист корпоративних прав	13	2		2		9	
ТЕМА № 8. Окремі проблемні аспекти корпоративного права	15	2		4		9	
							Залік
Всього за семестр № 2	120	24		26		70	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні	Самостійна робота	
ТЕМА № 1 Доктринальні підходи до тлумачення загальних положень корпоративного права	16	1		1		14	
ТЕМА № 2 Проблемні аспекти вчення про корпоративні правовідносини	16	1		1		14	
ТЕМА № 3. Корпоративні права і обов’язки та їх правова природа	15	1		1		13	
ТЕМА № 4. Особливості корпоративного управління.	14	0,5		0,5		13	
ТЕМА № 5. Корпоративні правочини	15	1		1		13	
ТЕМА № 6. Корпоративний конфлікт та його місце в системі корпоративного права	15	0,5		0,5		14	
ТЕМА № 7. Захист корпоративних прав	14	0,5		0,5		13	
ТЕМА № 8. Окремі проблемні аспекти корпоративного права	15	0,5		0,5		14	
							Залік
Всього за семестр № 2	120	6		6		108	

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни			Література:
	Тема № 1. Доктринальні підходи до тлумачення загальних положень корпоративного права.		1. Корпоративне право України : підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва [та ін.] ; за заг. ред. В. В. Луця. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 384 с.
		Проблематика визначення правової природи корпоративного права.	
		Цивільно-правова доктрина про предмет	

	<p>корпоративного права.</p> <p>Система принципів корпоративного права.</p> <p>Співвідношення між системою корпоративного права як галузі законодавства та системою корпоративного права як навчальної дисципліни.</p> <p>Корпорація як правова категорія за романо-германською правовою системою.</p>	<p>2. Цивільний кодекс : Закон України, Кодекс від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.</p> <p>3. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. - № 50, / № 50-51. – Ст. 384.</p> <p>4. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.</p> <p>5. Корпоративні правовідносини : монографія / Ю.М. Жорнокуй, С.О. Сліпченко, В.Г. Жорнокуй. – Харків : ЕКУС, 2021. – 248 с.</p> <p>6. Сучасні проблеми цивільного права і процесу : навч. посіб. / С. О. Сліпченко, О. В. Синегубов, В. А. Кройтор та ін.. ; за ред.. Ю.М. Жорнокуя та Л. В. Красицької. – Харків : Право, 2017. – 808 с.</p> <p>7. Корпоративне право : навч. посіб. / за заг. ред. О. В. Гарагонича, С. М. Грудницької, Л. М. Дорошенко. 2-е вид., випр. і доп. Київ : Вид. дім «АртЕк», 2018. 400 с.</p>
	<p>Тема № 2. Проблемні аспекти вчення про корпоративні правовідносини.</p> <p>Специфіка корпоративних правовідносин у структурі приватноправового регулювання.</p> <p>Поняття засновника та учасника підприємницького (господарського) товариства.</p> <p>Обмеження щодо заснування та участі у підприємницьких (господарських) товариствах та їх межі.</p> <p>Частка в статутному капіталі господарського товариства як об'єкт корпоративних правовідносин.</p>	<p>1. Корпоративне право України : підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва [та ін.] ; за заг. ред. В. В. Луця. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 384 с.</p> <p>2. Цивільний кодекс : Закон України, Кодекс від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.</p> <p>3. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. - № 50, / № 50-51. – Ст. 384.</p> <p>4. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної</p>

			<p>Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.</p> <p>5. Корпоративні правовідносини : монографія / Ю.М. Жорнокуй, С.О. Сліпченко, В.Г. Жорнокуй. – Харків : ЕКУС, 2021. – 248 с.</p> <p>6. Сучасні проблеми цивільного права і процесу : навч. посіб. / С. О. Сліпченко, О. В. Синегубов, В. А. Кройтор та ін. ; за ред. Ю.М. Жорнокуя та Л. В. Красицької. – Харків : Право, 2017. – 808 с.</p> <p>7. Корпоративне право : навч. посіб. / за заг. ред. О. В. Гарагонича, С. М. Грудницької, Л. М. Дорошенка. 2-е вид., випр. і доп. Київ : Вид. дім «АртЕк», 2018. 400 с.</p>
		Тема № 3. Корпоративні права і обов'язки та їх правова природа	<p>1. Корпоративне право України : підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва [та ін.] ; за заг. ред. В. В. Луця. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 384 с.</p> <p>2. Цивільний кодекс : Закон України, Кодекс від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.</p> <p>3. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. - № 50, / № 50-51. – Ст. 384.</p> <p>4. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.</p> <p>5. Корпоративні правовідносини : монографія / Ю.М. Жорнокуй, С.О. Сліпченко, В.Г. Жорнокуй. – Харків : ЕКУС, 2021. – 248 с.</p> <p>6. Сучасні проблеми цивільного права і процесу : навч. посіб. / С. О. Сліпченко, О. В. Синегубов, В. А. Кройтор та ін. ; за ред. Ю.М. Жорнокуя та Л. В. Красицької. – Харків :</p>
		Сучасний стан вчень про суб'єктивні корпоративні права.	
		Сучасний стан вчень про суб'єктивні корпоративні права.	
		Проблематика встановлення меж та обмежень у здійсненні корпоративних прав.	

			Право, 2017. – 808 с. 7. Корпоративне право : навч. посіб. / за заг. ред. О. В. Гарагонича, С. М. Грудницької, Л. М. Дорошенка. 2-е вид., випр. і доп. Київ : Вид. дім «АртЕк», 2018. 400 с.
		Тема № 4 Особливості корпоративного управління	1. Корпоративне право України : підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва [та ін.] ; за заг. ред. В. В. Луця. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 384 с. 2. Цивільний кодекс : Закон України, Кодекс від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356. 3. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. - № 50, / № 50-51. – Ст. 384. 4. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682. 5. Корпоративні правовідносини : монографія / Ю.М. Жорнокуй, С.О. Сліпченко, В.Г. Жорнокуй. – Харків : ЕКУС, 2021. – 248 с. 6. Сучасні проблеми цивільного права і процесу : навч. посіб. / С. О. Сліпченко, О. В. Синегубов, В. А. Кройтор та ін.. ; за ред.. Ю.М. Жорнокуя та Л. В. Красицької. – Харків : Право, 2017. – 808 с. 7. Корпоративне право : навч. посіб. / за заг. ред. О. В. Гарагонича, С. М. Грудницької, Л. М. Дорошенка. 2-е вид., випр. і доп. Київ : Вид. дім «АртЕк», 2018. 400 с.
		Особливості правового регулювання системи корпоративного управління в Україні. Системи інсайдерів і аутсайдерів. Перехідна модель корпоративного управління. Проблеми визначення правової природи відносин між корпорацією та її органами управління. Проблемні аспекти корпоративного управління у виробничих кооперативах.	
		Тема № 5 Корпоративні правочини.	1. Корпоративне право України : підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва [та ін.] ; за заг. ред. В. В. Луця. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 384 с. 2. Цивільний кодекс :
		Особливості корпоративних правочинів. Проблематика визначення сторін договору. Особливості та проблематика укладення значних правочинів.	

		<p>Механізм укладення значного правочину. Особливості та проблематика укладення правочинів, у вчиненні яких є заінтересованість.</p>	<p>Закон України, Кодекс від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.</p> <p>3. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. - № 50, / № 50-51. – Ст. 384.</p> <p>4. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.</p> <p>5. Корпоративні правовідносини : монографія / Ю.М. Жорнокуй, С.О. Сліпченко, В.Г. Жорнокуй. – Харків : ЕКУС, 2021. – 248 с.</p> <p>6. Сучасні проблеми цивільного права і процесу : навч. посіб. / С. О. Сліпченко, О. В. Синегубов, В. А. Кройтор та ін.. ; за ред.. Ю.М. Жорнокуя та Л. В. Красицької. – Харків : Право, 2017. – 808 с.</p> <p>7. Корпоративне право : навч. посіб. / за заг. ред. О. В. Гарагонича, С. М. Грудницької, Л. М. Дорошенко. 2-е вид., випр. і доп. Київ : Вид. дім «АртЕк», 2018. 400 с.</p>
		<p>Тема № 6. Корпоративний конфлікт та його місце в системі корпоративного права</p> <p>Проблеми визначення суб'єктного складу корпоративного конфлікту.</p> <p>Проблеми визначення об'єкту корпоративного конфлікту.</p> <p>Порушення охоронюваного законом інтересу учасника корпоративних відносин як підстава виникнення корпоративного конфлікту.</p> <p>Правова характеристика корпоративних конфліктів, що виникають виходячи з порушеного суб'єктивного корпоративного права або з порушеного охоронюваного законом інтересу.</p> <p>Способи попередження корпоративних конфліктів.</p> <p>Законодавчі механізми попередження корпоративних конфліктів.</p>	<p>1. Корпоративне право України : підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва [та ін.] ; за заг. ред. В. В. Луця. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 384 с.</p> <p>2. Цивільний кодекс : Закон України, Кодекс від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.</p> <p>3. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. - № 50, / № 50-51. – Ст. 384.</p> <p>4. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – №</p>

		<p>49. – Ст. 682.</p> <p>5. Корпоративні правовідносини : монографія / Ю.М. Жорнокуй, С.О. Сліпченко, В.Г. Жорнокуй. – Харків : ЕКУС, 2021. – 248 с.</p> <p>6. Сучасні проблеми цивільного права і процесу : навч. посіб. / С. О. Сліпченко, О. В. Синсгубов, В. А. Кройтор та ін. ; за ред. Ю.М. Жорнокуя та Л. В. Красицької. – Харків : Право, 2017. – 808 с.</p> <p>7. Корпоративне право : навч. посіб. / за заг. ред. О. В. Гарагонича, С. М. Грудницької, Л. М. Дорошенка. 2-е вид., випр. і доп. Київ : Вид. дім «АртЕк», 2018. 400 с.</p>
	Тема № 7. Захист корпоративних прав.	
	<p>Проблемні аспекти судового розгляду корпоративних спорів.</p> <p>Позасудовий розгляд корпоративних спорів.</p> <p>Проблематика застосування процедури досудового врегулювання корпоративних спорів.</p>	<p>1. Корпоративне право України : підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва [та ін.] ; за заг. ред. В. В. Луця. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 384 с.</p> <p>2. Цивільний кодекс : Закон України, Кодекс від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.</p> <p>3. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. - № 50, / № 50-51. – Ст. 384.</p> <p>4. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.</p> <p>5. Корпоративні правовідносини : монографія / Ю.М. Жорнокуй, С.О. Сліпченко, В.Г. Жорнокуй. – Харків : ЕКУС, 2021. – 248 с.</p> <p>6. Сучасні проблеми цивільного права і процесу : навч. посіб. / С. О. Сліпченко, О. В. Синсгубов, В. А. Кройтор та ін. ; за ред. Ю.М. Жорнокуя та Л. В. Красицької. – Харків : Право, 2017. – 808 с.</p>

			7. Корпоративне право : навч. посіб. / за заг. ред. О. В. Гарагонича, С. М. Грудницької, Л. М. Дорошенко. 2-е вид., випр. і доп. Київ : Вид. дім «АртЕк», 2018. 400 с.
	Тема № 8. Окремі проблемні аспекти корпоративного права.		1. Корпоративне право України : підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва [та ін.] ; за заг. ред. В. В. Луця. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 384 с. 2. Цивільний кодекс : Закон України, Кодекс від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356. 3. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. - № 50, / № 50-51. – Ст. 384. 4. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682. 5. Корпоративні правовідносини : монографія / Ю.М. Жорнокуй, С.О. Сліпченко, В.Г. Жорнокуй. – Харків : ЕКУС, 2021. – 248 с. 6. Сучасні проблеми цивільного права і процесу : навч. посіб. / С. О. Сліпченко, О. В. Синегубов, В. А. Кройтор та ін.. ; за ред.. Ю.М. Жорнокуя та Л. В. Красицької. – Харків : Право, 2017. – 808 с. 7. Корпоративне право : навч. посіб. / за заг. ред. О. В. Гарагонича, С. М. Грудницької, Л. М. Дорошенко. 2-е вид., випр. і доп. Київ : Вид. дім «АртЕк», 2018. 400 с.
	Проблеми кваліфікації відносин з корпоративного інвестування. Проблематика спадкування корпоративних прав. Проблематика застосування концепції «проникнення за корпоративну завісу» в корпоративних відносинах.	з	

5. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Виникнення та розвиток корпоративного права в Україні.
2. Особливості класифікації джерел корпоративного права.
3. Система корпоративного права.
4. Поняття та ознаки корпорацій в рамках корпоративного права.
5. Зміст корпоративних правовідносин.
6. Оцінка корпоративних прав держави.
7. Поняття та види корпоративних обов'язків акціонерів.
8. Моделі корпоративного управління за законодавством США, Німеччини, Франції та Англії.
9. Місце принципів корпоративного управління у системі джерел регулювання корпоративних відносин.
10. Правова природа акціонерного договору.
11. Способи попередження корпоративних конфліктів.
12. Судовий розгляд корпоративних спорів.
13. Позасудовий розгляд корпоративних спорів.
14. Проблематика застосування концепції «проникнення за корпоративну завісу» в корпоративних відносинах.

5.1.2. Теми наукових робіт

- Тема 1. Проблеми визначення загальних положень корпоративного права.
- Тема 2. Теоретичні підходи до вчення про корпоративні правовідносини та їх природу.
- Тема 3. Вчення про суб'єктів корпоративних правовідносин.
- Тема 4. Проблеми зловживання суб'єктивними правами учасниками господарських правовідносин.
- Тема 5. Проблемні аспекти вчення про об'єкти корпоративних правовідносин.
- Тема 6. Сучасний стан вчень про суб'єктивні корпоративні права.
- Тема 7. Класифікація корпоративних прав: їх видова гама та особливості.
- Тема 8. Зловживання корпоративними правами.
- Тема 9. Корпоративні обов'язки: види та правова характеристика.
- Тема 10. Корпоративне управління: правова регламентація, механізм здійснення та особливості тлумачення.
- Тема 11. Проблемні аспекти корпоративного управління в господарських товариствах.
- Тема 12. Корпоративна власність: визначення, ознаки, особливості.
- Тема 13. Правова природа та загальна характеристика акціонерного договору.
- Тема 14. Проблематика визначення сторін за акціонерним договором.
- Тема 15. Поняття, ознаки та правова природа корпоративного конфлікту.

Тема 16. Проблемні аспекти захисту корпоративних прав: визначення форм і способів.

Тема 17. Особливості юрисдикційної форми захисту корпоративних прав.

Тема 18. Позасудовий розгляд корпоративних спорів.

Тема 19. Самозахист корпоративних права та особливості його застосування.

Тема 20. Відповідальність суб'єктів корпоративних правовідносин.

6. Методи навчання

Метою лекційного курсу є формування у слухачів системи теоретичних знань та практичних навичок у сфері правового регулювання створення, здійснення та припинення діяльності підприємницьких (господарських) товариств, аналіз чинного законодавства та

Для досягнення зазначеної мети у ході викладення навчальної дисципліни «Сучасні проблеми корпоративного права» передбачається проведення (відповідно до програми) лекційних, та семінарських занять; проведення ділових ігор; написання контрольних, реферативних та наукових робіт; підготовка доповідей. З метою поточного контролю знань планується проведення опитувань на семінарських заняттях та написання контрольних робіт.

Аудиторні заняття проводяться у формі семінарських занять, на яких слухачі повинні брати участь у дискусії навколо попередньо визначених тем, виступати з рефератами або тезами виступів, вміти формулювати і відстоювати свою позицію.

7. Методи контролю

Перелік питань до заліку з дисципліни «Сучасні проблеми корпоративного права»

1. Поняття та правова природа корпоративного права.
2. Предмет та метод корпоративного права: проблеми визначення.
3. Проблемні аспекти тлумачення функцій та принципів корпоративного права.
4. Проблемні аспекти визначення системи корпоративного права.
5. Проблема визначення «корпорації» як основного суб'єкта корпоративних відносин.
6. Локальні акти як джерела корпоративного права: визначення, види та проблематика застосування.
7. Теоретичні підходи до вчення про корпоративні правовідносини та їх природу.
8. Особливості корпоративних правовідносин та їх специфіка в структурі приватноправового регулювання.
9. Вчення про суб'єктів корпоративних правовідносин.

10. Місце органів корпорації в системі суб'єктів корпоративних правовідносин.
11. Проблемні аспекти вчення про об'єкти корпоративних правовідносин.
12. Акція як об'єкт корпоративних правовідносин.
13. Частка в статутному капіталі господарського товариства як об'єкт корпоративних правовідносин.
14. Суб'єктивне корпоративне право як об'єкт корпоративних правовідносин.
15. Сучасний стан вчень про суб'єктивні корпоративні права.
16. Класифікація корпоративних прав: їх видова гама та особливості.
17. Співвідношення майнових корпоративних прав і немайнових корпоративних прав.
18. Проблематика визначення правової природи організаційних корпоративних прав.
19. Проблеми здійснення права на участь у розподілі прибутку товариства (виплата дивідендів).
20. Переважні корпоративні права: правова природа та особливості застосування в окремих організаційно-правових формах корпоративних організацій.
21. Межі та обмеження корпоративних прав.
22. Зловживання корпоративними правами.
23. Корпоративні обов'язки: види та правова характеристика.
24. Проблемні аспекти застосування Закону України «Про акціонерні товариства» щодо визначення обов'язків акціонерів.
25. Корпоративне управління: правова регламентація, механізм здійснення та особливості тлумачення.
26. Моделі корпоративного управління та стан їх закріплення в законодавстві України.
27. Проблемні аспекти корпоративного управління в господарських товариствах.
28. Проблемні аспекти корпоративного управління у виробничих кооперативах.
29. Порядок скликання та проведення загальних зборів у акціонерному товаристві: проблемні аспекти.
30. Порядок скликання та проведення загальних зборів в товаристві з обмеженою відповідальністю: проблемні аспекти.
31. Проблеми визначення правової природи відносин між корпорацією та її органами управління (цивільний та трудо-правовий аспекти).
32. Проблемні аспекти визначення майна підприємницького товариства та його правовий режим.
33. Корпоративна власність: визначення, ознаки, особливості.
34. Загальні підходи до тлумачення корпоративних правочинів: проблемні аспекти.
35. Правова природа та загальна характеристика акціонерного договору.
36. Предмет та зміст акціонерного договору.

37. Проблематика визначення сторін за акціонерним договором.
38. Особливості та проблематика укладення значних правочинів.
39. Особливості та проблематика укладення правочинів, у вчиненні яких є заінтересованість.
40. Поняття, ознаки та правова природа корпоративного конфлікту.
41. Підстави виникнення корпоративного конфлікту та їх правова характеристика.
42. Види корпоративних конфліктів та їх правова характеристика.
43. Способи попередження корпоративних конфліктів.
44. Проблемні аспекти захисту корпоративних прав: визначення форм і способів.
45. Особливості юрисдикційної форми захисту корпоративних прав.
46. Проблемні аспекти судового розгляду корпоративних спорів.
47. Позасудовий розгляд корпоративних спорів.
48. Особливості неюрисдикційної форми захисту корпоративних прав.
49. Самозахист корпоративних права та особливості його застосування.
50. Проблематика застосування процедури досудового врегулювання корпоративних спорів.
51. Процедура медіації в процесі врегулювання корпоративних спорів.
52. Проблеми виходу учасника зі складу корпоративної організації.
53. Проблеми виключення учасника зі складу корпоративної організації.
54. Проблеми кваліфікації відносин з корпоративного інвестування.
55. Проблематика спадкування корпоративних прав.
56. Відповідальність суб'єктів корпоративних правовідносин.
57. Відповідальність учасників (акціонерів) у корпоративних відносинах.
58. Особливості відповідальності корпоративної організації у корпоративних відносинах.
59. Відповідальність органів корпоративної організації перед учасниками корпоративних відносин.
60. Проблематика застосування концепції «проникнення за корпоративну завісу» в корпоративних відносинах.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути екзамени (комплексні екзамени); тести; наскрізні проекти; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних, лабораторних занять;
- якості виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних та лабораторних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна робота (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переведу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\frac{\text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)}}{\text{Результат навчальних занять за семестр}} = \frac{\text{Результат самостійної роботи за семестр}}{10} \cdot 10$$

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-

педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру, та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної} \\ \text{дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{Кількість балів} \\ \text{за підсумковим} \\ \text{контролем} \end{array}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамен, залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівники.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі екзамену чи заліку, то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові} \\ \text{бали} \\ \text{навчальної} \\ \text{дисципліни} \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{Підсумков} \\ \text{і бали за} \\ \text{поточний} \\ \text{семестр} \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{Підсумкові} \\ \text{бали за} \\ \text{попередній} \\ \text{семестр} \end{array} : 2$$

У цьому розділі також повинні бути розроблені чіткі критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (*робота на семінарських, практичних, лабораторних та інших аудиторних заняттях, самостійна робота, виконання індивідуальних творчих завдань*) та підсумкового контролю. Кафедра визначає вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної роботи. Наприклад:

Робота під час навчальних занять	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за	Отримати за підсумковий

	темою самостійної роботи, виконати практичне завдання тощо	контроль не менше 30 балів
--	--	----------------------------------

9. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

	О цінка в балах	Оцінка за національн ою шкалою	Оцінка	
			Оцінка	Пояснення
2	97 – 100	Відмінн о («зарахо вано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
1	94 - 96			
0	90 -93			
	85 -89	Добре («зарахо вано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
	80 -84			
	75 - 79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.

	70 -74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не несуть істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
	65 -69			
	60 -64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
	40 -59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
	21 -40			
	1– 20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки.

10. Рекомендована література

Основна

1. Корпоративні правовідносини : монографія / Ю.М. Жорнокуй, С.О. Сліпченко, В.Г. Жорнокуй. – Харків : ЕКУС, 2021. – 248 с.
<https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/002ee841-e9b4-43fa-8a7e-5d019db6cc97/content>
2. Жорнокуй Ю. М. Правове забезпечення корпоративних правовідносин: пріоритет за імперативністю чи диспозитивністю. Право і безпека. 2023. № 1. С. 113–122.
3. Жорнокуй Ю. М. Проблемні питання застосування категорії «вина» щодо юридичних осіб. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2022. № 2. С. 59–70.
4. Жорнокуй В. Г. Обов'язок діяти в інтересах юридичної особи добросовісно і розумно як основна складова правового становища осіб, що здійснюють функції органів підприємницьких товариств як суб'єктів цивільної відповідальності. Нове українське право. 2022. № 3. С. 25–31.
<https://doi.org/10.51989/NUL.2022.3.4>
5. Сучасні проблеми цивільного права і процесу : навч. посіб. / С. О. Сліпченко, О. В. Синегубов, В. А. Кройтор та ін.. ; за ред.. Ю.М. Жорнокуя та Л. В. Красицької. – Харків : Право, 2017. – 808 с.
6. Харченко Г. Г. Речові права : монографія / Г. Г. Харченко. – Київ: Юрінком Інтер, 2015. – 432 с.
7. Юркевич Ю. М. Договірні форми об'єднань фізичних та юридичних осіб у цивільному праві України : монографія / Ю. М. Юркевич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 410 с.
https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2299/1/yurkevich-yu.m.-dogovirni-formi-ob_ednan-fizichnih-ta-yuridichnih-osib-u-tsivilnomu-pravi-ukrayini-_d_.pdf
8. Бровченко Т. І. Установчі документи юридичних осіб за законодавством України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Т. І. Бровченко. – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Х., 2015. – 230 с.
9. Корпоративне право : навч. посіб. / за заг. ред. О. В. Гарагонича, С. М. Грудницької, Л. М. Дорошенко. 2-е вид., випр. і доп. Київ : Вид. дім «АртЕк», 2018. 400 с.
<https://hozpravoreposit.kyiv.ua/bitstream/handle/765432198/181/%D0%9A%D0%BE%D1%80%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%202018.-%20400%20%D1%81.%20%28%D0%93%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D1%87%20%D1%82%D0%B0%20%D1%96%D0%BD%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
10. Хоменко В. О. Припинення господарських товариств у цивільному праві України : монографія. Харків: Право, 2019. 256 с.

11. Наукова та науково-технічна діяльність в Україні у 2022 році: науковоаналітична доповідь / Т.В. Писаренко, Т.К. Куранда та ін. – К.: УкрІНТЕІ, 2023. – 94 с

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/nauka/2023/07/25/Nauk-analit.dopov.Naukova.ta.nauk-tekhn.diyaln.v.Ukr.2022-25.07.2023.pdf>

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254 к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 15.06.2023).
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення 16.06.2023).
3. Про акціонерні товариства: Закон України від 27.07.2022 № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text> (дата звернення: 16.06.2023).
4. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 № 2275-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text> (дата звернення: 18.06.2023).
5. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення: 18.06.2023).
6. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text> (дата звернення: 18.06.2023).
7. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> (дата звернення: 20.06.2023).
8. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (дата звернення: 21.06.2023).
9. Про споживчу кооперацію: Закон України від 10.04.1992 р. № 2265-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2265-12#Text> (дата звернення: 21.06.2023).

Додаткова

1. Жорнокуй В. Г. Вчинення ризикованих дій як підстава притягнення до відповідальності посадових осіб підприємницького товариства. Право і безпека. 2022. № 3. С. 70-80. <https://doi.org/10.32631/pb.2022.3.06>

2. Kryvosheina, I., Zhornokui, V., Kronda, O., But, I., & Oleh, P. (2022). Digitalization of the activities of the ECtHR in civil and commercial proceedings and the problems of their enforcement: international legal experience. Amazonia Investiga, 11(59), 35-42. (<https://doi.org/10.34069/AI/2022.59.11.3>) (Web of science).

3. Сядриста І.І. Деякі проблеми визначення суб'єкта акціонерної відповідальності. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 12. С.61–65.

4. Сядриста І.І. Ознаки поняття «акціонерна відповідальність».

Прикарпатський юридичний вісник. 2020. Вип. 5 (34). С. 71–74.

5. Цивільне право України : навчальний посібник: У 2-х ч. Ч. 1 / за ред. В. А. Кройтора, О. Є. Кухарєва, М. О. Ткалича. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2016. 384 с.

6. Цивільне право України : навчальний посібник: У 2-х ч. Ч. 2 / за ред. В. А. Кройтора, О. Є. Кухарєва, М. О. Ткалича. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2016. 352 с.

7. Zhornokui Yurii, Zhornokui Valentyna. Venture investment into innovation activity: international experience and modern realities in Ukraine. Legal Economic Science and Praxis. 2021. № 2. P. 49–53.

8. Financial Risks in the Conditions of Unstable Market Economy. E. Pakhucha, I. Siavidova, I. Siadrysta, L. Mohilevsky, T. Oliynik, O. Bogdanovych. European Journal of Sustainable Development. 10 (1), 432- 432, 2021.

9. Майданик Н. І. Питання цивільно-правової відповідальності керівників і контролерів юри-дичних осіб за заподіяну юридичним особам шкоду // Правовий захист корпоративних прав за законодавством України та країн Європейського Союзу : зб. наук. пр. за матеріалами XVII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Івано-Франківськ, 27–28 верес. 2019 р.) / НДІ приватного права і підприємництва імені акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України ; за ред. В. В. Луця. Івано -Франківськ, 2019. С. 141–148.

10. Махінчук В. М. Субсидіарна відповідальність кінцевих бенефіціарних власників (засновників, учасників, акціонерів) і посадових осіб за зобов'язаннями юридичної особи – боржника: проблеми теорії і практики реалізації доктрини зняття корпоративної вуалі : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 280 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <https://portal.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт МВС України www.mvs.gov.ua.
4. Єдиний державний реєстр судових рішень <http://www.reyestr.court.gov.ua/>
5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Харківського національного університету внутрішніх справ <http://univd.edu.ua/>
7. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленко <http://korolenko.kharkov.com/>